„Magyar nyelv! Sarjadsz és egy vagy velünk / és forró, mint forrongó szellemünk!”

www.nyugatijelen.com

NYUGATI JELEN

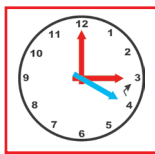
Megjelenik Arad, Fehér, Hunyad, Krassó-Szörény és Temes megyében

9,00 lej

Polgári hetilap

I. (XXXVII.) évfolyam, 42. (9674.) szám • 24 oldal

Péntek, 2025. október 24.

Vasárnap hajnali 4 órakor 3 órára kell visszavinni az óramutatót!

Ötven év együtt – kövek, kavicsok, homokszemek

2.

A mesterséges intelligencia hivatalosan is belép az iskolákba

Hamarosan a romániai iskolákban is elkezdődik a mesterséges intelligencia (MI) hivatalos integrálása az oktatásba. Daniel David oktatási miniszter bejelentése szerint az elkövetkező egy-két hétben az iskolák kézhez kapják azt az útmutatót, amely részletesen szabályozza az MI helyes és felelősségteljes használatát a tanórákon.

A dokumentum célja nem csupán az, hogy a diákok a technológia segítségével gyorsabban oldjanak meg feladatokat, hanem hogy megértsék a problémamegoldás folyamatát is.

„Az MI önmagában se nem jó, se nem rossz. A hozzáállásunktól és a használat módjától függ, hogy hasznos eszközként vagy káros tényezőként jelenik meg” – hangsúlyozta a miniszter.

Daniel David szerint külön öröm, hogy a diákok már maguk is érzékelik az MI okozta kihívásokat, és kérdéseket tesznek fel a technológia etikájáról és alkalmazásáról. „Ez azt mutatja, hogy a fiatalok tudatosan közelítik meg a modern technológiákat” – tette hozzá. Az útmutató a pedagógusoknak is támogatást nyújt, hogy az MI-t integrálhassák az oktatási folyamatba, miközben megőrzik a tanítás minőségét és a diákok kreatív gondolkodásának fejlődését. A minisztérium szerint ez az új szabályozás mérföldkő lehet a román oktatási rendszerben, amely lehetőséget ad a tanulóknak, hogy tudatosan és biztonságosan használják a digitális eszközöket és az MI-t.

A szabályozás célja a diákok tudatosságának növelése, valamint a pedagógusok támogatása a technológiaoktatásban való helyes alkalmazásában, anélkül, hogy a technológia az oktatás minőségét csorbítaná – mondja a tanügyminiszter.

T. Á.

Falfestménynéző túra a városban

Arad – A Citizenit Egyesület vezetett falfestménynéző túrát szervez október 26-án 15 órától, hogy a nagyközönség megismerhesse a várost díszítő falfestményeket, és az azok mögötti történeteket.

A túra körülbelül kétórás, a résztvevők Ioana Popa és Daria Nistor vezetésével tekinthetik meg többek között az IRLO, Recis, Radu Pandele, Fat Heat, OCU, Wanda Hutira és Matei Păcurar alkotásait.

Gyülekezési pont a Kultúrpalota Eminescu park felőli bejárata. A részvétel ingyenes, de amennyiben lehetőség van rá, előzetes jelentkezés szükséges online (Facebook/Citizenit).

Idén a Citizenit Egyesület négy új, nagyméretű falfestménnyel és egy fiataloknak szóló városi művészeti és kiterjesztett valóság (AR) műhellyel bővíti tevékenységét, céljuk a párbeszéd elmélyítése a művészet, a közösség és a városi tér között.

Az esemény a túra után még nem ér véget: 19 órától a KF ad otthont a Khidja (Berlin–Bucharest) lemezlovas duó különleges szettjének, amely a vizuális művészetet az elektronikus zenével ötvözi.

A Citizenit 2013 óta több mint 480 eseményt szervezett, 30 falfestményt hozott létre 16 elismert művésszel, és 70 fiatalt képzett falfestő-műhelyeken, így Arad városi tájképének meghatározó szereplőjévé vált.

Eseményeik kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy a városlakók és a látogatók együtt fedezzék fel Arad élénk, kreatív arcát.

TAKÁTS ÁGNES

Fokozatosan átalakul az alapellátás finanszírozása

A háziorvosokat a szolgáltatások után fizetik majd

Romániában új korszak kezdődik az alapellátás finanszírozásában. A nemrég alkotmányosnak nyilvánított egészségügyi intézkedésekről szóló törvény (*Legea pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății*) gyökeresen átalakítja a háziorvosi praxisok támogatási rendszerét. A változtatás célja, hogy az orvosokat ne a nyilvántartott betegek száma, hanem a ténylegesen nyújtott szolgáltatások után jutalmazzák.

A törvény értelmében a jelenlegi, úgynevezett *per capita* (fejpénz) alapú finanszírozás fokozatosan háttérbe szorul, és helyét a *per serviciu* (szolgáltatásalapú) modell veszi át.

A módosítások szerint 2026-tól a háziorvosi bevételek 75 százaléka származik majd a szolgáltatások után járó díjazásból, míg 2027-től ez az arány 80 százalékra nő.

A változtatás célja, hogy a rendszer valóban tükrözze az orvosok munkáját és teljesítményét, valamint igazságosabb elosztást tegyen lehetővé a közpénzek felhasználásában.

(Fotó: pixabay.com)

A reform nemcsak a finanszírozást érinti. A törvény megkönnyíti a háziorvosi rendelők megnyitását a kevésbé ellátott régiókban, hogy több orvos vállalhasson munkát vidéken.

Ezen felül az onkológiai betegek számára a szükséges vizsgálatok teljes mértékben finanszírozottak lesznek, a korábbi korlátozások (plafonok) eltörlésével.

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) közleménye szerint az új modell a minőségi betegellátást és a prevenciót helyezi előtérbe, ugyanakkor a praxisok adminisztratív terheit is csökkenteni kívánja.

A mostani döntés illeszkedik az egészségügyi rendszer régóta tervezett modernizációs törekvéseihez, amelyek célja a digitalizáció, az egyenlő hozzáférés és a betegközpontú ellátás megerősítése.

A reform támogatói szerint a szolgáltatásalapú finanszírozás jobban ösztönzi az orvosokat a minőségi ellátásra, míg a kritikusok arra figyelmeztetnek, hogy a rendszer bevezetése gondos előkészítést és megfelelő ellenőrzést igényel.

A most elfogadott törvény a román egészségügyi rendszer egyik legjelentősebb átalakítását vetíti előre az elmúlt évtizedben.

Ha a változtatások a tervek szerint valósulnak meg, a háziorvosokat leghamarabb 2027-től elsősorban az általuk nyújtott szolgáltatások után fizetik meg, nem pedig a páciensek számától függően.

Ez a reform a döntéshozók szerint egy átláthatóbb, hatékonyabb és betegközpontúbb egészségügyi rendszer felé tett fontos lépés. **TAKÁTS ÁGNES**

Fizessenek elő novemberre a Nyugati Jelen hetilapra, a régió legjobb és legolvasottabb lapjára!

A postán október 27-ig lehet előfizetni!

Olvassa online is a Nyugati Jelent!

A hetilap online felületén (www.nyugatijelen.com) naponta megtalálja a legfrissebb híreket, tudósításokat, elemzéseket, interjúkat. Olyan írásokat is, amelyek nem kerülnek be a nyomtatott hetilapba.

Kapható a Nyugati Jelen 2026-os falinaptára

A Nyugati Jelen 2026-os falinaptára megvásárolható a Jelen Könyvesboltban, ára 8 lej.

Hiú ábránd maradt a vajdahunyadi kohászat megmentése

Hiú ábrándnak bizonyult az ukrajnai mentőöv a vajdahunyadi kohászat számára. Nemrég a szakszervezet bejelentette, hogy november elsejétől visszahívják mind a 470 alkalmazottat, mivel a kohászatot üzemeltető indiai ArcelorMittal konszern vezetői megoldást találtak a termelés újraindításához. Ukrajnából, a szintén ArcelorMittal tulajdonban lévő Krivij Rih kohászattól hoznak acélt, melyet a vajdahunyadi hengerművekben dolgozzák fel.

A vállalatvezetés megerősítette, hogy valóban volt ilyen elképzelés, részletes elemzést is végeztek, de sajnos az Ukrajnából származó acél feldolgozása nem jelent megoldást Vajdahunyad számára, a nyereséges üzemeltetés nem biztosítható. Ezért az ArcelorMittal konszern kénytelen véglegesen bezárni a vajdahunyadi kohászatot, ahogy szeptemberben bejelentette.

CH. A.